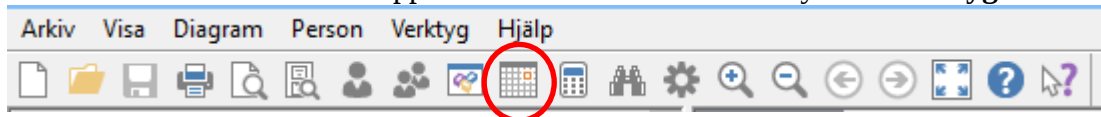

Finesser i Min Släkt

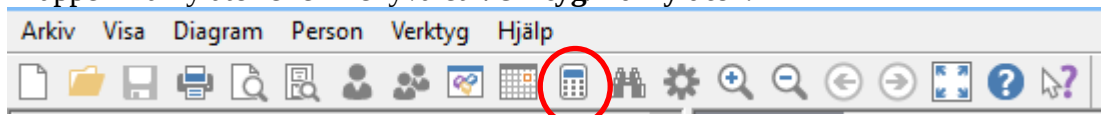
I pass 6 visade vi några av de praktiska och kraftfulla funktioner som gömmer sig bakom små ikoner och lätt förbisedda menyval i Min Släkt. Några av dem finns inte i gratisversionen av programmet, men en licens som räcker flera år kostar bara 450 kr. Sedan Du betalat detta till Dannbergsdata får Du en licensnyckel som består av en massa bokstäver och siffror – alldeles för många för att skriva av - kopiera hela nyckeln (kontroll-C, förstås), gå in i Min Släkt, välj **Hjälp** och **Registrera licens** – och klistra in nyckeln (kontroll-V, förstås). Du blir också av med tjetet att registrera en nyckel på köpet.

Kalendern täcker åren 1585 till 2018. Om man har en licens kan man i slutet av varje år ladda ned en ny version, som utöver nästa års kalender kan innehålla fler uppdateringar. Med menyerna och knapparna upptill kan man ändra så att de moderna namnformerna används. För att se en viss månad fyller man bara i året och väljer månad i dropplisten. Man kan markera ett datum och kopiera det till exempel för att klistra in i en händelse. När en dag är markerad visas dessutom vad det datumet motsvarar i de tre olika kalendrar som använts i Sverige. Kalendern visar alltid datum och veckodagar som gällde den aktuella månaden, dvs. Julianska kalendern till 1699, svenska kalendern 1700 – 1711, Julianska igen 1712 – 1752 och sedan den Gregorianska vi använder i dag.

Kalendern startar Du med knappen Starta kalendern eller menyvalet **Verktyg/Kalender**.

Ett förträffligt verktyg när man sysslar med tid och datum är **Kalkylatorn**. Man startar den med knappen Kalkylator eller menyvalet **Verktyg/Kalkylator**.

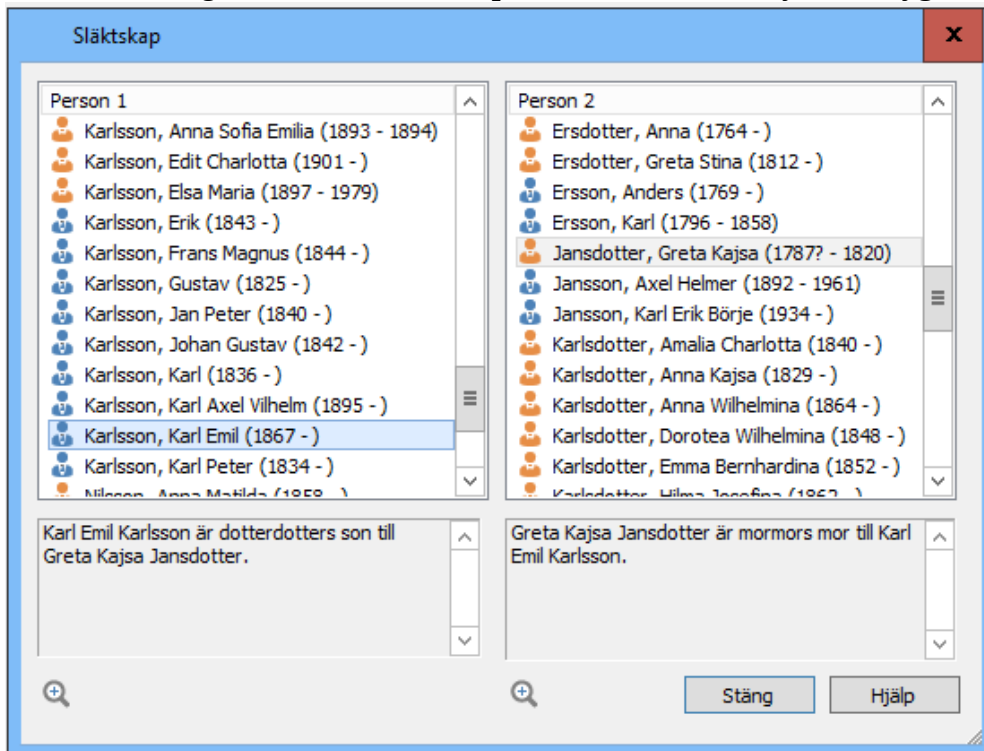
I kalkylatorn kan Du välja mellan Plus, minus, skillnad och kalendrar. Plus respektive minus använder Du för att räkna ut ett datum för ett angivet antal år, månader och dagar efter respektive före det datum Du skriver in i rutan högst upp till höger. Skillnad använder Du för att ta reda på antalet år, månader och dagar mellan två angivna datum.

Du kan också ange vilken kalender Dina datum anges i – det spelar kanske mest roll kring de förvirrade åren 1700 – 1712 – och konvertera datum mellan de olika kalendrarna.

Den här funktionen har man väl mest användning av när en persons ålder vid dödsfallet står i stället för ett födelsedatum – då väljer man minus, skriver in döddatumet och den angivna åldern och bums visas när personen bör ha varit född. Man skall väl betrakta det beräknade datumet med en viss försiktighet; en präst har ju räknat ut åldern för hand på något sätt och vi vet inte hur noggrann han var.

Knapparna för kalendern och kalkylatorn visas också bredvid datumrutan när Du öppnar en händelse.

En annan trevlig funktion är **Släktskap**. Den hittar Du i menyn **Verktyg**.

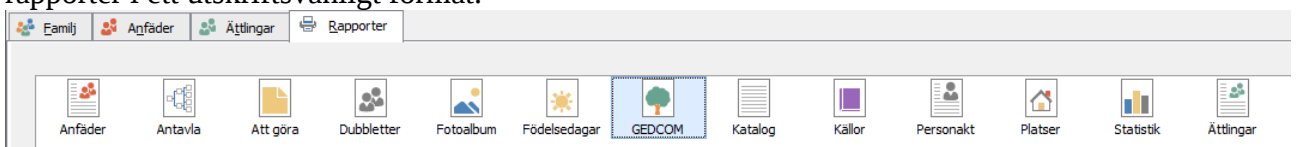
I det här fönstret kan Du markera en person till vänster och en annan till höger och få reda på hur de är släkt. Om Du klickar på de små förstoringsglasen visas släktskapen i detalj med alla mellanliggande personer.

Du kan ändra många saker i Min Släkt så att programmet och dess utseende passar Dig bäst. Med menyvalet **Arkiv/Inställningar för arkivet** får Du skriva in information om just arkivet – vem som gjort det t ex. Där finns också en flik där man kan välja automatiska referensnummer enligt två olika system, men akta Dig för det – de fungerar bara för anor, inte för anornas syskon och deras familjer! Till sist måste Du tala om för arkivet var Du tänker lägga de bilder Du lägger in i arkivet – skapa en ny mapp och kalla den MiS-bilder eller något liknande – lägger Du dem bland Dina foton och andra bilder blir det hopplöst att hitta just de som används av Min Släkt.

Väljer Du **Verktyg/Inställningar för min släkt** så får Du upp ett fönster med många flikar, där Du kan ändra det mesta programmet gör.

Katalogen, dvs. det smala fönstret längst till vänster, kan Du dra ut eller krympa i sidled. Gör Du det tillräckligt brett kan Du se inte bara namnet, utan också tid och plats för födsel och död, titel och yrke. Varje kolumn kan Du också göra bredare eller smalare, och dessutom sortera hela katalogen i bokstavsordning efter en viss kolumn. För att göra det klickar Du på kolumnens rubrik högst upp.

Huvudfönstret, där diagrammet över familjemedlemmarna visas, har också tre andra flikar: Anfäder, Ättlingar och Rapporter. Byter Du till Anfäder så visas anorna för den person som just då är aktuell i Familjefliken i ett annat diagram. Under fliken Ättlingar visas i stället den personens ättlingar i ett diagram. Under fliken Rapporter ligger ett antal knappar där Du kan beställa olika rapporter i ett utskriftsvänligt format.

Min Släkt kan lagra bilder och länkar till dokument som har med en viss person att göra. För att lägga in en **bild** lägger Du den i den bildmapp (MiS-bilder eller vad Du nu kallade den), öppnar Personuppgifter för den person det gäller och väljer fliken Bilder. Klicka på plusset för att skapa en ny bildlänk, leta reda på bildfilen (sök med mappikonen bredvid rutan för filnamn) och klicka på den så fylls sökvägen och filnamnet i. Du kan också ange datum och en bildtext. Spara genom att klicka på OK. Om Du valt det i inställningarna kommer bilden nu att visas i den personens ruta i diagrammen och en liten svart ruta visas bredvid diagramrutan..

Dokument lägger Du in länkar till, antingen lokalt på Din egen dator eller som en webbadress. Du letar reda på den fil Du vill länka till (mappikonen igen) och klickar på den så fylls sökvägen och filnamnet i. Vill Du länka till en webbsida måste Du skriva in hela adressen (som börjar med http:// eller https://) till sidan. Här kan Du också skriva in en kommentar till länken. Spara med OK. En liten blå ruta visas nu bredvid diagramrutan.

Det finns en användbar flik till i personuppgiftsfönstret, **Att göra**. Här kan Du skriva in precis vad Du vill, t ex en idé Du vill följa upp senare eller något annat som inte har någon egen plats i Min Släkt.

Noteringar kan man fylla i både i händelser och under dess egen flik i personuppgiftsfönstret. För sådant man vill behålla för sig själv finns också flikar för **konfidentiella noteringar** på båda ställena

Man kan kontrollera att inget blivit tokigt i arkivet med funktionen **Arkiv/Kontrollera arkivet**. Väljer man det får man välja vilka åldrar som man anser rimliga för olika händelser och också fler kontroller. När man sedan klickar på Kontrollera får man en rapport om vilka uppgifter som strider mot de kontroller Du matat in – det kan till exempel handla om att någon dött innan de föddes, att någon blivit orimligt gammal eller dylikt. I båda fallen beror det förstås på att man skrivit fel när man matade in uppgifterna för den personen.

Diagrammen går att förstora och förminska - det finns en särskild meny som heter **Diagram**, där man kan göra det, och även kopiera och spara diagrammet som en pdf-fil. Just för förstoring och förminskning kan det vara bekvämare att använda knapparna under menyraden.

Platser, källor, bilder och mycket mer kallas i Min Släkt för **objekt**. Via menyn **Verktyg/Objekt** kan man öppna ett fönster där alla objekten är ordnade efter kategori och sorterade i bokstavsordning. Man kan redigera objekt, till exempel om man stavat fel eller varit inkonsekvent när man skrivit in län, socken och plats. Klickar man på ett objekt visas vilka personer och vilken händelse objektet berör.

När man lägger in en **ny händelse** finns en rad med fördefinierade händelsetyper som födelse, dop, lysning, vigsel, död och begravning. Om man inte har någon händelse förut markeras födelse av sig självt, om födelse redan finns registrerad markeras död och så vidare. Det där är litet lömskt, för om den första händelsen inte är födelse så kan det bli att en dödshändelse markeras som födelse om man inte är uppmärksam. Det går ju att rätta när man upptäcker felet, förstås: högerklickar man på händelsen (utan att öppna den) får man en meny där man kan välja **Ändra typ**.

Om man vill lägga in en händelse som inte finns bland de fördefinierade typerna kan man skapa en ny typ genom att lägga in en **Egen personlig händelse** – man får då en extra ruta upptill där man kan döpa händelsetypen till vad man vill.

Till sist skall vi tala om funktionerna **Export och Import**. Du hittar dem i Arkivmenyn.

Export innebär att man kopierar arkivets innehåll till ett annat format. Det finns två att välja på, HTML och GEDCOM. HTML-formatet är det som används av webbsidor, så det innebär att ett arkiv som exporterats till HTML kan läsas med vilken webbläsare som helst. Förutom att verkligen lägga upp filerna på en webbplats kan man också spara dem på en CD eller ett USB-minne, som man sedan kan ta med sig till en annan dator och läsa med den datorns webbläsare – det går däremot inte att ändra i HTML-filerna (annat än med mödosam redigering av HTML-koden i varje fil man vill ändra).

Klickar man på Export får man upp ett fönster där man får välja om arkivet skall exporteras till GEDCOM eller HTML. I HTML-fallet får man sedan fylla i en mängd olika uppgifter om arkivet och hur det skall presenteras. De flesta valen är rätt självklara, men man kan behöva tänka till om vilka uppgifter som inte skall exporteras (t ex konfidentiella noteringar). När man är klar med alla valen klickar man på Slutför och får till sist frågan om man vill öppna startfilen och därmed hela arkivet. Det enda som fattas i HTML-versionen av arkivet är den eleganta grafiken vi har i Min Släkt – men å andra sidan får man allt om en person på en enda sida,

HTML-exporten resulterar i en eller två filer för varje person i arkivet plus ett antal till som t ex en lista över alla platser, filer som styr presentationens utseende och en del till. Filerna får namn med en lång rad siffror och bokstäver, som inte går att lätt översätta till personnamn eller referensnummer. Det kan därför vara klokt att först skapa en mapp för sina HTML-filer.

GEDCOM är ett format för släktinformation som skapades av mormonerna i USA för ganska länge sedan. Vitsen med GEDCOM är att man skall kunna flytta släktarkiv mellan olika släktforskningsprogram. Man exporterar sitt arkiv till en GEDCOM-fil från ett program och kan sedan importera den filen till ett annat program. Det där går snabbt och smidigt, och GEDCOM klarar nästan allt som Min Släkt kan – ett undantag är det man skrivit under ”Att göra”, som inte kommer med. Men GEDCOM är som sagt ganska gammalt.

När man valt att exportera till GEDCOM får man nästan samma val som i HTML-fallet, men en viktig fråga kommer på slutet: där skall man tala om vilken teckenuppsättning som skall användas. Vår rekommendation är att använda UTF-8 (Unicode), de övriga är föråldrade och blir allt mer sällsynta. Men blir det konstiga tecken när man importerat kan man behöva pröva med någon av de andra teckenuppsättningarna.

Att importera en GEDCOM-fil är inga konstigheter alls: man talar egentligen bara om vilken GEDCOM-fil som skall importeras. Finns det redan persondata i arkivet man importerar till markeras de nya med grön färg så att man kan se vilka personer som påverkas – det kan ju t ex ha uppstått dubletter.

GEDCOM används också när man vill publicera sitt släktträd på en av de webbplatser som sysslar med DNA-baserad släktforskning. Många laddar då upp hela sitt släktträd med syskon, ingifta och allt. Förutom att det blir väldigt svårt att hitta en eventuell gemensam ana, är det vetenskapligt idiotiskt: Det är bara sina anor man skall ladda upp, för det är ju dem man ärvt sitt DNA från! Syskon har man inte ärvt någonting ifrån, och om man hade gemensamt DNA med någons ingifta make är det närmast en sensation!